

Tillvalsämnen

Vasa övningskola 2025-26

Vad är tillvalsämnen?

Under årskurs 7 läser eleven ämnena bildkonst, textilslöjd, huslig ekonomi, teknisk slöjd, och musik, som inte är obligatoriska i åk 8-9.

På åk 8 & 9 fördjupar och breddar eleven sin kunskap inom valbara ämnen. De valbara ämnena är bildkonst, huslig ekonomi, musik, språk, teknisk slöjd och textilslöjd. Dessa är tillvalsämnen som eleven väljer i slutet av åk 7.

Timfördelning åk 7-9 - VALFRIA ÄMNEN

Ämne	Årskurs			Totalt
	7	8	9	
Modersmål och litteratur	3	4	3	10
Spanska/MoFi	2	2	3	7
Engelska	2	2	2	6
Franska	2	2	2	6
Matematik	3	4	4	11
Omgevingslära				14
Biologi	1	2	1	4
Geografi	1	1	1	3
Fysik	1	1	1,5	3,5
Kemi	1	1	1,5	3,5
Malokunskap	1	1	1	3
Religion/livs- och skådningskunskap	1	1	1	3
Historia	2	2		4
Samhällslära			3	3
Musik	2			10
Bildkonst	2			10
Slöjd	3			15
Gymnastik	2	3	2	20
Huslig ekonomi	3			3
Valfria		5	5	12
Elevhandledning	0,5	0,5	1	2
Totalt (per årskurs)	30,5	29,5	30	

Långa tillvalsämnen

- Inför åk 8 väljer eleven två (2) långa tillvalsämnen
- Det ena tillvalsämnet är ett obligatoriskt konst- och färdighetsämne (bildkonst, huslig ekonomi, musik, textilslöjd, teknisk slöjd)
- Det andra tillvalsämnet är valbart (bildkonst, huslig ekonomi, musik, textilslöjd, teknisk slöjd samt språk, tyska eller franska)
- De båda långa tillvalsämnena har eleven både i åk 8 & 9
- De långa tillvalsämnena har eleven 2 timmar/vecka i fyra perioder
- Bedömning ges som siffervitsord.

Två
långa
tillvals-
ämnen

Långa tillvalsämnen

A. Obligatoriska långa tillval

- Bildkonst
- Huslig ekonomi
- Musik
- Teknisk slöjd
- Textilslöjd

B. Valbara långa tillval

- Bildkonst
- Huslig ekonomi
- Musik
- Teknisk slöjd
- Textilslöjd
- Franska
- Tyska

**Eleven väljer två långa tillvalsämnen, ett ämne från A och ett från B.
Man kan inte välja samma ämne i båda långa tillvalen A och B.**

Korta tillvalsämnen

- Inför åk 8 väljer eleven ett (1) kort tillvalsämne
- Det korta tillvalsämnena kan variera från år till år
- Exempel på korta tillvalsämnen är Låtverkstad, Smyckestillverkning, Den hållbara matresan, etc.
- Det ämne som eleven väljer gäller endast för ett läsår
- Det korta tillvalsämnena är 2 timmar/vecka i två perioder
- Inför åk 9 väljer eleven ett nytt kort tillvalsämne
- Bedömning ges som godkänt/underkänt

Ett kort
tillvals-
ämne

Korta tillvalsämnen

Ett kort
tillvals-
ämne

- Det korta tillvalsämnet i **åk 8** kan även vara Idrottsakademins grenträningar
- Om du söker till idrottsakademins morgonträningar kräver den skild antagning: Kontakta Vasaregionens Idrottsakademi/Jens Wallin jens.wallin(a)vsua.fi
- Ansökan görs via www.vsua.fi

Exempel på tillval i åk 8 och 9

Minea åk 8

Musik + Tyska + Hållbar matresa

Minea åk 9

Musik + Tyska + Robotik för nybörjare

Adam åk 8

Teknisk slöjd + Bildkonst + Bollspel

Adam åk 9

Teknisk slöjd + Bildkonst + Hygienpasset

Korta tillvalsämnen i åk 8

- Låtverkstad – från idé till genomförande
- Form och design
- Robotik för nybörjare
- Den hållbara matresan
- Skapa med teknologi
- Skrot & skräp blir nytt & fint
- Idrott
- Media och IT
- Grenträning (antagning till Idrottsakademin krävs)

Korta tillvalsämnen i åk 9

- Låtverkstad – från idé till genomförande
- Kreativ verkstad
- Silversmide
- Skrot & skräp blir nytt & fint
- Hygienpasset
- Bollspel

Annat

- Ansökan till tillvalen görs i januari
- Både elever och vårdnadshavare får info och anmälningsslänk via Wilma
- Fyll i Forms-blanketten senast 24.1.2025
- I ansökan rangordnar eleven de tillvalsämnen som intresserar hen mest, men observera att alla får inte som de önskat i ansökan.

- Byte av tillval görs endast av särskilt vägande skäl med ämneslärares och rektorns godkännande

Anmäl-
ning
görs via
Forms-
blankett

Bildkonst

CENTRALT INNEHÅLL: 1) Elevens egna bildkulturer, 2) Bildkulturer i omgivningen, 3) Konstens olika världar.

– teckning – målning – collage – konstgrafik – film – video – animation – foto – digital bildbehandling
– skulptur – keramik – design – grafisk formgivning – tekniska ritmetoder – skapa spelvärldar – m.m.

MÅL: - Eleven lär sig att fördjupa sin förmåga att uttrycka sig i bild och att påverka med hjälp av bilder.

- Eleven lär sig att använda undersökande arbetssätt och att utveckla sin problemlösningsförmåga.

- Eleven lär sig granska, diskutera och visuellt uttrycka åsikter och värderingar som finns inom visuell kultur.

FRANSKA

Bonjour ! Ça va ? Parlez-vous français ?

Vill du lära dig grunderna i franska? *Alors, on y va !*

Mål

1. Tala vardaglig franska med fokus på muntlig kommunikation
2. Vi utforskar den franska kulturen
3. Vi blir lär oss mer om världen!

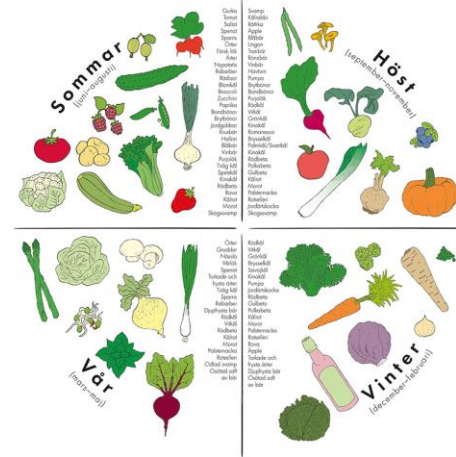
Metoder

- Spel, tävlingar, lekar
- Musik, medier, videor
- Drama, projekt
- Pyssel, matupplevelser

Huslig ekonomi - långt tillval åk 8-9

- Vad är det centrala innehållet för ämnet?
- Kunskaper och praktiska färdigheter om bland annat säsongsmat, olika dieter och livsstilsval, nationell och internationell mat och matkultur, att flytta hemifrån och planering av tema- och festmåltider.
- Vad är målet?
- Målet med tillvalet är att du fördjupar dina kunskaper om mat, matlagning, rengöring, att leva på ett kostnadsmedvetet sätt och göra hållbara val i vardagen.

Huslig ekonomi

MUSIK åk 8-9

- Vi testar att spela på de instrument som vi är intresserade av.
- Även sång räknas som ett instrument.
- Vi försöker lära oss spela de låtar som ni elever väljer och gillar.
- Att uppträda är tillåtet men man får också säga till att man inte vill uppträda inför andra än musiktillvalsgruppen.
- Viktigaste är att respektera varandra och njuta av musiken.
- Tillvalseleverna går även och ser t.ex. gymnasiets musikal, andras musikframträdanden, besöker en musikstudio, ifall det passar in.

Musik

Teknisk slöjd åk 8-9

Teknisk
slöjd

Målet är att stärka och fördjupa sådana kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna planera, skapa och uttrycka sig genom slöjd. Vi bekantar oss bland annat med smide, svetsning, läderarbete, laserskärning och mer avancerat träarbete för att tillverka egna, kreativa slöjdprodukter.

Teknisk slöjd innebär undersökande, kreativt och experimentellt arbete, där du själv väljer olika estetiska, materiella och tekniska lösningar. Du lär dig att förstå och utvärdera olika slags tekniska tillämpningar som du sedan kan ha nytta av i vardagen, i fortsatta studier och i arbetslivet.

Slöjd är: samspel mellan hand och hjärna, gemenskap, tradition och teknologi, ekologiskt tänkande, stresslindring och respekt för föremål

Textilslöjd långt tillval åk 8-9

Textilslöjd

- Målet med långt tillval är att du ska få utveckla och fördjupa dina kunskaper i slöjd.
- Målet är att du ska få lära dig om traditionella slöjdtekniker som t.ex vävning
- Målet är att du ska få förverkliga dina drömmar och idéer.
- Målet är att du ska få må bra genom att arbeta med händerna

TYSKA

Hallo! Wie geht's? Sprichst du Deutsch?

Mål

1. Tala tyska i vardagliga situationer
2. Känna kulturen i Tyskland, Schweiz och Österrike
3. Förbereda inför resor ut i världen!

Metoder

- Spel, tävlingar, lekar
- Musik, medier, videor
- Drama, projekt
- Pyssel, matupplevelser
- Muntlig kommunikation

Geil!

Wunderbar!

Schön!

Vid frågor
angående
tillvalen, ta
kontakt med
elevhandledaren!

Joanna Kraft-Nappari

050 576 7964

Kontaktas via Wilma eller e-
post:

joanna.kraft-nappari@abo.fi